

ضد ميكروبي مقاومت

IAPH
International Academy
of Public Health

ضد میکروبي مقاومت پيژندنه:

درمل د روغتيا پاملرني وړاندې کولو کې مهم رول لوبوي، او کله چې په سمه توګه وکارول شي، دوی کولی شي د ناروغيو درملنه کې مرسته وکړي، نښې لري کړي، او د ناروغ درد کم کړي. د درملو منطقي کارول غوښتنه کوي چې ناروغان هغه درمل ترلاسه کړي چې د دوی د روغتيا د اړتياو لپاره مناسب وي، په دوزونو کې چې د دوی ځانګړي اړتياوې پوره کوي، په مناسب وخت کې، او دوی او د دوی ټولني ته په خورا ټيټ لګښت کې (2). په هرصورت، د غیر معقول درملو کارول په ډېری هيوادونو کې د پام وړ اندېښنه ده.

د WHO په وينا، د ټولو درملو له نيمايي څخه ډېر په ناسم ډول توصيه شوي، توزیع شوي يا بازار موندل شوي، او د ټولو ناروغانو نيمايي يې په سمه توګه نه اخلي. د درملو ډير کارول، کم کارول، يا ناوړه ګټه اخيستنه کمې لږې سرچينې ضايع کوي او د روغتيا پراخه خطرونه رامینځته کوي. د درملو ترټولو عام غیر منطقي کارول د انټي مایکروبونو نامناسب کارول دي، کوم چې نور د انټي مایکروبييل مقاومت لامل کېږي (AMR).

AMR د باکټريا، وېروسونو، فنگسي او پرازیتونو په توګه راڅرګندېږي چې د انټي بیوتیکونو سره تطابق کوي، په پایله کې د درملو ناکافي او دوامداره انتانات، په تیره بیا د جدي ناروغی او سرایت خطري ډیرېږي. AMR د خلکو روغتيا ته لوی نړيوال ګواښ دی، د مختلفو ساري ناروغيو مخنيوي او درملني وړتيا له خطر سره مخامخ کوي. په ختیځ مدیترانه سیمه کې، AMR د لابراتوار وړتيا نشتوالي، انټي مایکروبييل مدیریت، او ښه معلوماتو له امله خرابېږي.

د روغتيا کاري ځواک د لوړ کیفیت روغتيا پاملرني چمتو کولو لپاره حیاتي دی. د روغتيا سیستمونو ظرفیت ښه ترسره کولو او روغتيا ننگونو ته مؤثره ځواب ویلو لپاره لکه AMR د روغتيا کاري ځواک پر اساس دی چې روزل شوی، مؤثره، ځواکمن، کافي وړ، او ښه اداره کېږي. د روغتيا لپاره د بشري سرچینو په اړه نړيواله ستراتیژي: د کاري ځواک 2030 د مؤثره روزني او تعلیم له لارې د روغتيا کاري ځواک ننگونو پيژندلو مهم اهمیت باندې ټینګار کړی. د دې اړتيا په پيژندلو سره، IAPH د AMR اړوند مسلو په اړه د روزني نصاب رامینځته کړی چې د روغتيا پاملرني متخصصین په نښه کوي.

د ضد میکروبي مقاومت پروګرامونه

د ضد میکروبي مقاومت ترینګ درې پروګرامه لري، هر پروګرام درې میاشتې موده لري:

پروګرام 1: لومړني ضد میکروبي مقاومت

پروګرام 2: د ضد میکروبي مقاومت سرویلانس

پروګرام 3: پرمختللي ضد میکروبي مقاومت

هغه ګډونوال چې د نهه میاشتني پروګرام اړتياوې پوره کوي دوی ته به مسلکي ډیپلوم ورکړل شي

د وړتيا معیارونه

- د روغتيا، طب، سلوک، يا ټولنيزو علومو، يا د ساينس کوم بل اړوند ساحه کې له يوه پيژندل شوي پوهنتون څخه د ليسانس سند ولري.
- په روغتيا پورې اړوند ساحه کې د غوره کاري تجربې سره.
- په انگليسي ژبه کې د زده کړې وړتيا ولري.

د تريننگ د ورکولو میتود:

په صنف کې میتود

د زده کړې مخلوط میتود

د تريننگ ژبه:

عربي

انگليسي

په ټولو پروګرامونو کې:

څوک باید درخواست وکړي

دا پروګرام د روغتيا پاملرني متخصصينو لپاره ډیزاین شوي، دغه متخصصین عبارت دي له: فاميلي میډیسن ډاکټران، جراحان، لومړني پاملرني، د داخلي ډاکټران، د ولادي او نسایي ډاکټران علومو، او د ایمرجنسي ډاکټران په تیره بیا فارمستیان، وترنران، د نرسینګ متخصصین، د معالج ډاکټرمعاونین، او د روغتيا اړوند متخصصین. دا پروګرام د هغو کسانو لپاره هم ارزښتناک دي چې د انټي مایکروبييل اداره کولو کې د مسلک په لټه کې دي.

د پروگرام عمومي کتنه:

د ضد ميكروبي مقاومت لومرني پروگرام برخه اخستونكي په عصري عامي روغتيا كې د ميكروب ضد مقاومت د نښه كولو لپاره اړين مهم مهارتونو سره مجهز كوي.

د دې پروگرام عمومي هدف د روغتيا متخصصينو ته د ضد ميكروبي مقاومت سره د مبارزې لپاره اړينه پوهه او مهارتونو سمبالول دي. د پروگرام ټوله موده درې مياشتې ده چې په صنف كې څلور اونۍ يا گډې مطالعي او د دندې پرمهال اته اونۍ روزنه د يو متخصص بنوونكي لخوا نظارت كيږي.

د زده كړې پايلې:

- د پروگرام په پای کې به برخه اخستونكي وکولی شي چې:
- په عصري عامي روغتيا كې د ميكروب ضد مقاومت اړوند د نظرياتو په تبادلې باندې بحث وكړي.
- د انټي مايكروبييل سټيوارډ شپ مختلفې دندې په مهارت سره تمرين كړي.
- د ضد ميكروب مقاومت را پيدا او اداره يې كړي.
- د روغتيا پاملرنې محيط كې د ارگانيزم د ليرد يا سرايت د مخي نيولو لپاره مختلف اقدامات پلي كړي.

د ټريننگ كورسونه:

- د عامي روغتيا پيژندنه
- د انټي مايكروبييل سټيوارډشپ- كچه 1
- د ميكروب ضد مقاومت- كچه 1
- د انفېكشن كنټرول- كچه 1

ساحوي كار:

- برخه اخستونكي به اته اونۍ په ساحوي كار كې تيروي ترڅو د ژوند د عيني شرايطو سره مخ شي او هغه مهارتونه تمرين كړي چې دوى يې د ځانگړي روزونكي لارښود سره تر لاسه كوي. تمه كيږي لاندې ساحوي پروژې د ساحي كاري دورې په جريان كې ترسره شي:
- د سټيک هولدرس تحليل ترسره كړي.
- د يو عام انتان په ريټروسپيكتيف كتنې تحليل ترسره كولو سره د انټي بيوتيک مقاومت نموني تحليل كړي. (د مثال په توگه UTI)

د پروگرام عمومي کتنه:

د ضد میکروبي مقاومت سرویلانس او څیړنه برخه اخستونکي د هغه مهارتونو سره مجهز کوي چې د ضد میکروبي مقاومت پر وړاندې په فعال ډول د کار کولو لپاره اړین دي. د دې پروگرام عمومي هدف د روغتیا پاملرنې متخصصین د "یو روغتیا" تگلارې له لارې د کار کولو د پوهې او مهارتونو سره مجهز کول دي، چې د عامې روغتیا د وسیلو په کارولو سره د میکروب ضد مقاومت سره مبارزه کوي.

د پروگرام ټوله موده درې میاشتې ده چې په صنف/آنلاین مطالعې کې څلور اونۍ او د دندې روزنې اته اونۍ د یوه متخصص ښوونکي لخوا نظارت کېږي.

د زده کړې پایلې:

د پروگرام په پای کې به برخه اخستونکي وکولی شي چې:

- د اوبې بړیک پلټنه او ځواب د ضد میکروبي مقاومت او د روغتیايي ځایونو د انتان په شمول د عامې روغتیا په عامو ستونزو کې پلي کړي.
- د ضد میکروبي مقاومت لرونکو جینونو او د ضد میکروبي مقاومت لرونکو باکتریا پورې اړوند د څیړنې موضوعات او میتودونه وپېژني.
- د ضد میکروبي مقاومت په اړه ساينسي مطالعات ترسره کړي او په مؤثره توګه یې کمیونیکېټ کړي.
- د پرمختللي سرویلانس او څیړنې یا ریسرچ له لارې د ضد میکروبي مقاومت په اړه د شواهدو پر اساس وړاندیزونه وړاندې کړي.
- د میکروب ضد سټیوارډشپ ته وده ورکړي او پلي یې کړي.

د تړینګ کورسونه:

- اساسي ایډیمولوژي
- د ضد میکروبي مقاومت- کچه 2
- د ضد میکروبي سټیوارډشپ- کچه 2
- د ضد میکروبي مقاومت کې پلي شوي څیړني

ساحوي کار:

برخه اخستونکي به اته اونۍ په ساحوي کار کې تېروي ترڅو د ژوند د عینې شرایطو سره مخ شي او هغه مهارتونه تمرین کړي چې دوی یې د ځانګړي روزونکي لارښود سره ترلاسه کوي. تمه کېږي لاندې ساحوي پروژې د ساحي کاري دورې په جریان کې ترسره شي:

1- د AMR لپاره د نړیوال ضد میکروبي مقاومت سرویلانس سیسټم (GLASS) ډیزاین کړي.

2- د ضد میکروبي مقاومت په اړه د پوهاوي لوړولو کمپاین پلان کړي.

د پروگرام عمومي کتنه:

د پرمختللي ضد میکروبي مقاومت پروگرام برخه اخستونکي د ضد میکروبي مدیریت پرمخ وړلو لپاره اړین مهارتونو سره مجهز کوي. د دې پروگرام عمومي هدف د روغتیا پاملرنې د هغو متخصصینو پوهه، او مهارتونو سره مجهز کول دي چې په مؤثره او متمره توګه د انتاناتو کنټرول او د HIV، TB، او ملاریا کنټرول برنامو ډیزاین او اداره کول د پرمختللي ضد میکروبي سټیوارډشپ تګلارو له لارې اداره کوي.

د پروگرام ټوله موده درې میاشتې ده چې په صنف/آنلاین مطالعې کې پنځه اونۍ او د دندې روزنې اوه اونۍ د یوه متخصص ښوونکي لخوا نظارت کېږي.

د زده کړې پایلې:

د پروگرام په پای کې به برخه اخستونکي وکولی شي چې:

- د ضد میکروبي مقاومت سټیوارډشپ پروگرام فعالیت او پایلې په مؤثره او متمره توګه وساتي.
- د مؤثره او متمره HIV، TB او ملاریا کنټرول پروگرامونو له لارې د ضد میکروب مقاومت سره مبارزه وکړي.
- ناروغ، د خدماتو وړاندې کوونکي، او پایوژان د لګښت په مؤثره (cost-effective) ډول د مایکروبیال انتاناتو پر وړاندې خوندي کړي.
- د ضد میکروبي مقاومت سټیوارډشپ پرمختللي چلندونه پلي کړي او وده ورکړي.

د ټریننګ کورسونه:

- د څو درملو په مقابل کې مقاومت
- د انفیکشن کنټرول- کچه 2
- د ضد میکروبي سټیوارډشپ- کچه 3
- مدیریت او رهبري
- علمي لیکنه

ساحوي کار:

- برخه اخستونکي به اوه اونۍ په ساحوي کار کې تیروي ترڅو د ژوند د عینې شرایطو سره مخ شي او هغه مهارتونه تمرین کړي چې دوی یې د ځانګړي روزونکي لارښود سره ترلاسه کوي. تمه کېږي لاندې ساحوي پروژې د ساحې کاري دورې په جریان کې ترسره شي:
- د ضد میکروبي مقاومت د حل کولو لپاره د شواهدو پراساس پریکړې وکړي.
- ملي 'یوه روغتیا' پلان د میکروب ضد مقاومت لپاره جوړ کړي

IAPH

International Academy
of Public Health

 www.iaph.org

 info@iaph.org

لخوا خواکمن شوی:

EMPHNET
The Eastern Mediterranean
Public Health Network